

Tilapäisen valiokunnan asettaminen

Aluehallitus 12.01.2023 § 7
32/00.02.01/2023

Valmistelija henkilöstölakimies Aki Rasimus, puh. 040 656 7444

19.12.2022 aluevaltuuston kokouksessa on jätetty liitteenä A oleva Kokoomuksen valtuustoaloite siitä, että nauttiiko aluehallituksen puheenjohtajisto valtuuston luottamusta, mikä on mahdollisen luottamuksen menettämisen peruste ja mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa. Perusteena valtuustoaloitteelle on aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja Satu Taavitsaisen Facebook -julkaisu huhtikuussa 2022 aluevaltuutettu ja aluehallituksen varajäsen Jarno Strengelin syyllistymisestä seksuaalirikokseen. Syytöstä voidaan pitää vakavana, jonka poliisi on tutkimuksissaan todennut paikkaansa pitämättömäksi.

Hyvinvointialueesta annetun lain 39 §:n 2 momentin mukaan aluevaltuusto voi erottaa puheenjohtajansa ja varapuheenjohtajansa sekä valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos joku heistä ei nauti aluevaltuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Hyvinvointialueesta annetun lain 39 §:n hallituksen esityksessä (241/2020) todetaan, että toimielinten työskentelyssä puheenjohtajistolla on merkittävä asema. Säännöksellä pyritään turvaamaan toimielinten tehokasta työskentelyä ja korostamaan puheenjohtajan vastuuta.

Jos puheenjohtajisto erotetaan, erottamispäätös tarkoittaa, että puheenjohtajisto erotetaan toimielimestä. Puheenjohtajistopaikan menettäminen tarkoittaa myös toimielimen jäsenyydestä erottamista. Toimielimeen valitaan uudet jäsenet erotettujen puheenjohtajistoon kuuluneiden tilalle. Myös puheenjohtajistoon kuulunut voi tulla valituksi uudelleen jäseneksi. Tämän jälkeen toimielimen jäsenistä valitaan puheenjohtajisto.

Luottamushenkilöiden ja puheenjohtajiston erottamista koskeva asia tulee vireille aluehallituksen esityksestä tai vähintään neljäsojan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen.

Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita. Tarkoitussidonnaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan. Päätös on perusteltava.

Tilapäinen valiokunta ei arvioi asian oikeudellisia kysymyksiä vaan ainoastaan mahdollista poliittista epäluottamusta.

Aloitteen vireille tulo edellyttää 15 aluevaltuutetun aloitteen allekirjoitusta. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 24 aluevaltuutettua. Näin ollen aloite täyttää 39 §:n mukaisen vaatimuksen.

Hyvinvointialueesta annetun lain 40 §:n mukaan, kun edellä 39 §:ssä tarkoitettu luottamushenkilöiden erottamista koskeva asia on tullut vireille, aluevaltuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia.

Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan tilapäisessä valiokunnassa tulee olla vähintään 40 % naisia ja miehiä ja tämä arvioidaan erikseen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten osalta.

Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa hallituksen lausunto.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että:

- Aluevaltuusto päättää perustaa Hyvinvointialueesta annetun lain 40 §:n mukaisen tilapäisen valiokunnan selvittämään, että nauttiiko aluehallituksen puheenjohtajisto valtuuston luottamusta, mikä on mahdollisen luottamuksen menettämisen peruste ja mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.
- Valitsee tilapäiseen valiokuntaan 5 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet.
- Valtuuttaa valiokunnan valitsemaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
- Päättää, että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin.
- Päättää määräajasta, minkä kuluessa tilapäisen valiokunnan tulee laatia selvitys, onko aluehallituksen puheenjohtajisto menettänyt valtuuston luottamuksen, ja mikä on luottamuksen menettämisen peruste sekä mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Käsittely:

Kokouksesta esteellisinä poistuivat Satu Taavitsainen, Heikki Laukkanen, Pirkko Valtola, Oskari Valtola (asianosainen, hallintolaki 28 § kohta 1), Tarja Poikolainen (hallintolaki 28 § kohta 7).

Aluehallitus päätti Eija Stenbergin esityksestä yksimielisesti että tämän pykälän käsittelyssä puheenjohtajana toimii Hannu Auvinen.

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Päätös:

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.